

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ

Змішане навчання – концепція нового виду навчання, яка з'явилася ще у 1990-х роках, але впроваджуватись почала значно пізніше. З кожним роком поєднання навчального процесу в аудиторії та онлайн-навчання набуває особливої актуальності та популярності серед викладачів як середніх, так і вищих навчальних закладів.

У закладах вищої освіти змішане навчання можна застосовувати не тільки зі студентами денної форми навчання, але й заочної, а також при дуальній формі здобуття освіти. Викладач при такій формі організації навчального процесу виступає не тільки лектором, а ще й організатором та координатором, тому що студентів треба скоординувати на відповідні джерела, в яких вони можуть знайти потрібну інформацію.

Проблеми, з якими стикається викладач при такому виді навчання: доступ студентів до мобільних пристроїв (технічні можливості), їхнє вміння користуватися інтернет-джерелами, а також наявність мотивації. Тому студентам необхідно показати, як використовувати засоби технологій, мотивувати такий вид навчання та забезпечити взаємодію викладачів та студентів, уклавши відповідні графіки. Змішане навчання – це не однобічний процес, а процес прямого усвідомлення кожним студентом, що викладач – це модератор і тільки завдяки активності своїх студентів може побачити чи є його робота ефективною і на якому етапі її потрібно вдосконалити.

Змінюються і методи навчання, якщо під час організації традиційного навчання тільки в аудиторії викладач застосовує здебільшого такі методи, як пояснювально-ілюстративний, евристичний, репродуктивний, то під час змішаного навчання перевага віддається кейс-методу, різним методам контролю та самоконтролю знань, дослідницькому методу та залученню відеоматеріалів.

М. І. Ситковська

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ГІБРИДНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Епідеміологічна ситуація, яка панує у світі та у нашій країні, змушує нас пильно придивлятися до альтернативних засобів навчання, зокрема до так званого гібридного навчання, яке поєднує у собі елементи дистанційного навчання та навчання у традиційний спосіб. Але миттєво перед нами виникає ряд запитань, на які ми маємо дати відповідь: у якій пропорції використовувати онлайн- та офлайн-навчання? Які різновиди

лінгвістичної підготовки іноземців (граматика, читання, письмо, говоріння, аудіювання) викладати дистанційно, а які залишити для традиційного впровадження; як оцінювати набуті знання; стандартизація якісних параметрів такого освітнього процесу; розробка освітніх програм та навчальних планів нової генерації та багато інших.

Але насамперед треба визначити суттєву відмінність дисципліни «мова навчання» від інших навчальних курсів. Вона полягає у тому, що мова, яка в інших дисциплінах виконує функцію засобу отримання, засвоєння та передачі інформації, у нашому випадку є водночас метою, інструментом та об'єктом навчального процесу. Студент не вчиться за допомогою мови, він «вивчає мову», а для цього йому насамперед потрібне мовне оточення та викладач, який володіє навичками викладання іноземної мови та сам є носієм цієї ж мови. Відтворити ці два фактори на дистанційній платформі вкрай важко. У дистанційному навчанні перевагу віддають самотійній роботі під наглядом викладача. Але самотійна робота потребує, окрім мотивації та самодисципліни, ще сформованості первинних, базових навичок з курсу. А про які навички ми можемо говорити, коли студенти не знають букв, не вміють читати, не володіють елементарними комунікативними моделями? Студенти з «нульовим» рівнем лінгвістичних навичок абсолютно безпомічні, вони потребують усебічної допомоги викладача, який у кожному занятті, зважаючи на індивідуальну ситуацію окремого студента та потреби групи взагалі, вибудовує алгоритм подачі того чи іншого матеріалу. «Розмова з монітором» суттєво обмежує функції викладача та не дає йому можливості у повному обсязі реалізувати свій потенціал.

Крім того, дистанційне навчання позбавляє студента-іноземця мовного середовища, повноцінного спілкування з представниками певного етносу та своїми одногрупниками, що дуже негативно позначається на його соціальній та психологічній адаптації. Студенти не вміють будувати взаємини зі своїми однолітками, а у стосунках із корінним населенням так і залишаються «чужинцями».

Наприкінці маємо зупинитися ще на одному досить суттєвому моменті. Дистанційна освіта потребує певної матеріально-технічної бази, а саме: якісний швидкий інтернет, наявність дистанційних освітніх програм, технологій та технічних пристроїв. З усього цього студенти-іноземці переважно мають тільки смартфон, який не пристосований для таких глобальних завдань, швидко псується та виходить з ладу. У результаті ми маємо ситуацію, коли на одному пристрої «висить» декілька слухачів, які нічого не розуміють, а тільки заважають один одному. Про якість освіти тут узагалі не йдеться.

Як у такій ситуації організувати повноцінну перевірку якості набутих знань, позбутися «мертвих душ», запобігти списуванню та використанню інтернет-ресурсів під час перевірки? Де зберігати записи екзаменаційних відповідей? Питання залишається відкритим.

У рамках невеличкої розвідки важко всебічно проаналізувати це питання, але попередній навчальний рік та власний досвід дали змогу нам зробити такі висновки: впровадження дистанційного навчання для мовної підготовки іноземних громадян ми вважаємо передчасним та малоефективним.

Т. М. Сажина

ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ГІБРИДНЕ НАВЧАННЯ ЯК ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРАДИЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ МОДЕЛІ

Відомий факт, що інформаційні технології стали повсякденною невід'ємною складовою сучасного життя. Вони назавжди змінили не тільки світ сучасної економіки, культури, виробництва, а й світ сучасної освіти та науки. У той же час постала проблема необхідності обробки великої кількості інформації, а, отже, підготовки таких спеціалістів, що мають необхідні знання та вміння для продовження навчання протягом усього життя. Для досягнення цієї мети почали застосовуватись нові види навчання, які мають зберігати найцінніші набутки минулого і поєднувати їх з величезними можливостями сучасних інформаційних технологій. Справді, цікаво навчатись як в аудиторіях, безпосередньо спілкуючись з викладачем, так і дистанційно. Такий формат потребує значних зусиль з обох сторін викладача та студента. Студент має добре розуміти, що він навчається для себе, та своєчасно самостійно виконувати завдання. Ще багато залежить від викладача, він має правильно подати інформацію, зацікавити, те, що дехто не розуміє навіть все це! А ще, на жаль, маючи бажання, неможливо все це здійснити, тому що немає відповідного технічного обладнання. Та треба зауважити, що немає відповідного технічного обладнання не тому, що людина не хоче його придбати, а тому, що немає такої фінансової можливості.

З іншого боку, викладачу необхідно значно більше часу витратити на підготовку до занять, але це збагачує навчальний процес і за таким навчанням майбутнє.

Термін «змішане навчання» (blended learning) все частіше використовується для пояснення гібридної методики, коли відбувається поєднання онлайн-навчання, традиційного та самостійного навчання. Мається на увазі не просто використання сучасних інтерактивних технологій на додаток до традиційних, а зовсім новий підхід до навчання, що трансформує, а іноді і «перевертає» клас (flipped classroom).

Таким чином, сучасні викладачі дійшли згоди щодо трьох основних компонентів змішаного навчання: традиційна навчальна діяльність в аудиторії під керівництвом досвідченого викладача; різні шляхи або механізми використання навчальних матеріалів та структуроване